

Verkiezingen

Het rode potlood is voor even terug

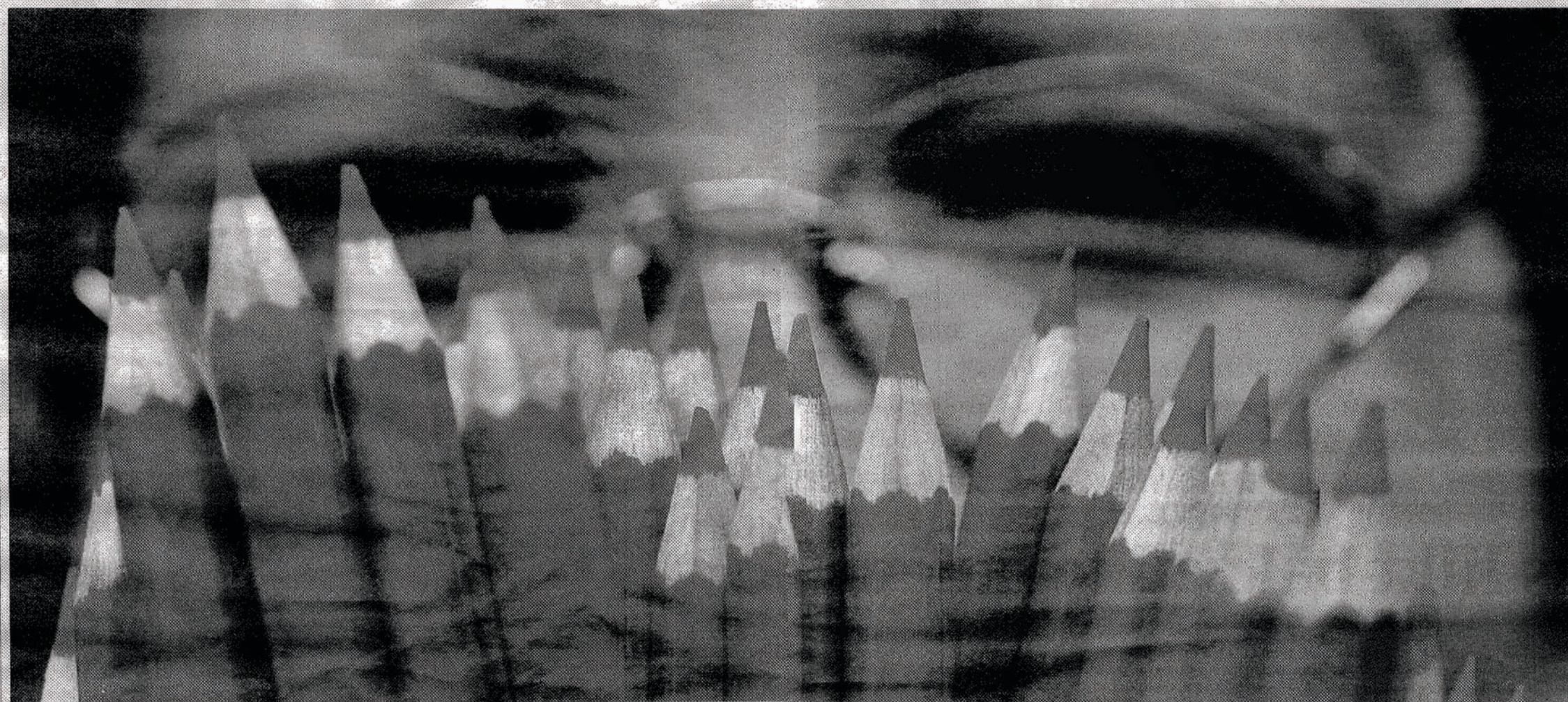

FOTO ED OUDENAARDEN, ANP

De onbetrouwbaar gebleken stemcomputer kan de kast in, het vertrouwde rode potlood keert voorlopig terug in het stemhokje.

In 2009 gaan we weer gewoon hokjes kleuren

Ruud van Heese

Nederland keert bij verkiezingen voorlopig terug naar het rode potlood. Staatssecretaris Bijleveld (CDA) van binnenlandse zaken houdt er rekening mee dat de kiezers in juni 2009 weer ouderwets een hokje rood zullen kleuren achter een kandidaat voor het Europees parlement.

De staatssecretaris zei dat gisteren in Den Haag bij de presentatie van een advies over de gang van zaken bij verkiezingen. Bij de laatste verkiezingen voor de Tweede Kamer was veel kritiek op de deugdelijkheid van de stemcomputers. Niet alleen zouden die kunnen worden 'afgeluisterd', ook zijn de resultaten niet op papier te controleren.

Een commissie onder leiding van oud-minister Korthals Altes pleit er

daarom voor dat stemmen weer op papier worden uitgebracht. In de toekomst zou de kiezer eerst op een elektronisch apparaat zijn keuze moeten aangeven. Die wordt daarna afgedrukt op een formulier, dat de kiezer net als vroeger in een stembus deponert.

De stembiljetten worden na het sluiten van stemlokalen door telmachines geleid om de uitslag zo snel mogelijk te kunnen presenteren. Maar in geval van nood is het mogelijk om de stemmen met de hand te tellen. Nu is controle op de juistheid van de gang van zaken bij de verkiezingen lastiger, doordat de gegevens niet op papier staan maar in een lastig te ontsleutelen elektronisch geheugen.

Volgens de commissie moet het stemmen blijven gebeuren in speciale stemlokalen. Alleen daar is te waarborgen dat mensen in vrijheid en in het geheim hun stem kunnen uitbrengen.

Voor het overschakelen op verkiezingen via internet, zodat mensen vanuit huis of kantoor hun stem

kunnen uitbrengen, voelt de commissie niet. Op die manier kan niet voldoende worden verzekerd dat mensen in vrijheid stemmen.

Voor enkele groepen mensen zou een uitzondering moet worden gemaakt op de regel dat iedere kiezer naar een stemlokaal moet komen. Als een handicap het iemand onmogelijk maakt de gang naar het stemlokaal te maken, mag die per telefoon stemmen.

Kiezers in het buitenland mogen via internet of per post stemmen. De commissie laat hier het argument zwaarder wegen dat mensen in staat moeten worden gesteld aan verkiezingen mee te doen.

Ook zou landelijk moet worden ingevoerd dat kiezers in een stemlokaal naar keuze mogen stemmen. Wel moet de stempas dan beter worden beschermd tegen namaak en vervalsing. En ook vindt de commissie dat iedere kiezer zich moet legitimeren. Wie bij volmacht stemt, zou voortaan een kopie moeten tonen van het legitimatiebewijs van degene die de volmacht verleent.

Critici van de stemcomputer hebben gewonnen

Perdiep Ramesar

De actievoerders tegen de stemcomputer kunnen het glas heffen na het rapport van de commissie Korthals Altes. Geen gepriegel meer met knopjes, maar gewoon weer een hokje inkleuren met een potlood.

En, belangrijk voor de critici: het vertrouwen kan weer terugkeren dat er niet wordt gesjoemeld met je stem. Niet alleen voor de mensen die computers per definitie wantrouwen, maar ook voor de computeraars die weten wat het gevolg is van een 'onveilig' computersysteem.

Met potlood en stembiljet worden de verkiezingen 'geheim, vrij, betrouwbaar, voor iedereen toegankelijk, praktisch uitvoerbaar en transparant', zoals dat ooit bedoeld was.

De commissie Korthals Altes stelt voor dat er een stemcomputer komt waarbij de uitslag wordt opgeslagen én kan worden geprint. Dan zijn de

stemmen zowel elektronisch als handmatig na te tellen. Maar dan moet er wel een stemcomputer zijn die 100 procent veilig is.

Voor de actiegroep Wij Vertrouwen Stemcomputers Niet (WVSN), die sinds vorig jaar strijd voert tegen de stemcomputer, is het rapport van de commissie grote winst. De stemcomputer komt nu namelijk voorlopig op een zijspoor. Althans: totdat er een onfeilbare computer voorhan-

Actiegroep wees al vroeg op problemen

den is. En daar is uiteindelijk ook de WVSN voorstander van.

Een stemmachine is sneller, gemakkelijker en betrouwbaar, vinden de voorstanders, juist omdat het door een computer en niet door de mens zelf wordt gedaan. Maar de leden van de actiegroep bewezen al in 2006 dat de ingevoerde informatie in zo'n stemcomputer gevoelig is voor verkiezingsfraude door simpelweg de computerchip te vervangen.

Daarna toonde de groep ook nog

aan dat het stemgeheim – vastgelegd in de Kieswet – niet helemaal waterdicht is bij de computers. Met behulp van een eenvoudige scanner en een beeldscherm van een TomTom konden de actievoerders tot twintig meter een stem 'opvangen'. De kritiek richtte zich op de Nedap- en SDU-stemcomputers. Toenmalig minister Nicolai kwam na onderzoek tot de conclusie dat alleen de SDU-computer niet geschikt was.

Maar de WVSN is doorgeshaakt met de kruistocht tegen de stemmachine. Vorige week nog diende er een kort geding van de actiegroep tegen het ministerie van binnenlandse zaken en de gemeente Utrecht om de machine voor het burgemeestersreferendum op 10 oktober in Utrecht te verbieden. Hierover doet de rechter maandag uitspraak.

Hoe die uitspraak ook luidt, de acties van WVSN hebben resultaat gehad. Volgens initiatiefnemer Rop Gonggrijp hebben ze geleid tot het 'verstandige' rapport van de commissie Korthals Altes.

advertentie

DSB BANK
Goed voor je geld

SPAARRENTE OVERZICHT

Gegarandeerde rente 4,5%
• DSB Bank depositosparen
• vanaf 3 maanden vast

Internetspaarrekening 3,6%
• geen stortingsverplichtingen
• gratis overboekingen

Reëtelijven 4.0. 26-09-2007. Rentepercentages per jaar. Vraag naar de voorwaarden.

www.dsbbank.nl
0900 0575 (lokaal tarief)

advertentie

Elkaar ontmoeten

Tijdens het Oranje Fonds Ontmoetingsweekend op 29 en 30 september houden organisaties bij u in de buurt Open Huis. Kijk voor alle activiteiten op www.ontmoetingsweekend.nl.

Laat Nederland van zijn beste kant zien.

Oranje Fonds

Leverancier stemcomputers voelt zich niet aangesproken

Het bedrijf Nedap in Groenlo, dat 90 procent van de stemcomputers levert, kan uit het keiharde rapport van de commissie Korthals Altes toch positieve punten halen. Volgens een woordvoerder van het bedrijf gaat het nu puur om het nauwkeurig natellen van de stem-

men. „Een stemcomputer die de uitslag naast het opslaan in de computer ook kan uitprinten, bestaat. Die hebben wij namelijk al. Zo kan alles handmatig en elektronisch worden gecheckt. We hebben daarmee al geëxperimenteerd tijdens de Provinciale Statenverkiezingen

in maart”, zegt de woordvoerder van Nedap. „Het rapport gaat niet om onze machines, want de commissie heeft ons niet gesproken. De leden hebben onze machine niet uitgeprobeerd, dus wij gaan er gewoon van uit dat de commissie ons apparaat niet beoordeelt.”